

Základní škola Břeclav, Slovácká 40

příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

1. září 2019

Č. j.: 436/2019

Mgr. Martin Janošek
ředitel školy

Identifikační údaje

Název dokumentu

Školní vzdělávací program Školní družiny při
Základní škole Břeclav, Slovácká 40, příspěvkové organizaci

název školy

Základní škola Břeclav, Slovácká 40, příspěvková organizace

REDIZO 600112276

IČO 60680709

adresa školy	Základní škola Břeclav, Slovácká 40, p.o., Slovácká 40, 69002 Břeclav
ředitel	Mgr. Martin Janošek
telefon	519 370876
e-mail	mjanosek@slovacka.cz
www	www.slovacka.cz
koordinátor	Mgr. Šárka Čeperová
tvorba dokumentu	Dagmar Rylichová
platnost dokumentu	platnost úpravy od 1.9.2019
Č. j.	436/2019

Obsah

1. Charakteristika zařízení.....	3
2. Konkrétní cíle vzdělávání	3
3. Délka a časový plán vzdělávání	4
4. Formy vzdělávání	4
5. Obsah vzdělání.....	6
6. Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami	8
7. Podmínky pro přijímání účastníků, podmínky průběhu a ukončování vzdělávání	8
8. Popis materiálních podmínek	9
9. Popis personálních podmínek	9
10. Popis ekonomických podmínek	9
11. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví	10
12. Dodatek ŠVP ŠD.....	10

1. Charakteristika zařízení

Naši ŠD navštěvují žáci 1. – 3. ročníku ZŠ. Tvoří ji 6 oddělení, průměrná naplněnost je 28 – 30 účastníků. Oddělení se nacházejí v budově školy.

Činnost ŠD vychází z pedagogiky volného času. Cílem naší práce je snaha o vytvoření místa pro odpočinek účastníků po vyučování a zároveň přispět k cílenému ovlivňování volného času.

Program výchovy a vzdělání ve školní družině vychází ze ŠVP naší školy a to ze vzdělávací oblasti „Člověk a jeho svět“. Je uspořádán do pěti tematických okruhů (Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody a Člověk a jejich zdraví). Je tvořen dle polohy a podmínek školy.

2. Konkrétní cíle vzdělávání

Vycházejí z obecných cílů vzdělávací soustavy § 2, odst. 2 školského zákona:

- Kompenzovat jednostrannou zátěž
- Osvojení si takových názorů, schopností a dovedností, které umožní účastníkovi zvládnout současný i budoucí život
- Správně motivovat nabízené zájmové činnosti, rozvíjení praktické dovednosti v různých činnostech, naučit vztahu k vlastnoručně vytvořeného výrobku
- Rozvíjet kamarádství, vést ke komunikaci, rozvíjet schopnost respektovat práci a úspěchy vlastních i druhých
- Využívat poznatky, které účastníci získali ve škole a vhodným způsobem na ně navázat ve výchovné činnosti
- Využívat dětské zvědavosti k samostatnému myšlení a tvoření vlastních prací
- Pěstovat základní pohybové dovednosti a schopnosti v různých podmínkách odpočinku, rekreace a zájmové činnosti

Při sestavování cílů ŠVP ŠD byl brán zřetel zejména na:

- Věkové a individuální podmínky a zákonitosti skupinové dynamiky
- Personální, materiální a specifické podmínky školy
- Zájmy a očekávání účastníků a rodičů, školy, zřizovatele
- Ekonomické podmínky

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
- Kompetence k řešení problémů
- Komunikativní kompetence
- Sociální a interpersonální kompetence
- Kompetence k trávení volného času

3. Délka a časový plán vzdělávání

ŠVP pro školní družinu odpovídá vzdělávání prvního stupně, což umožňuje reagovat vhodně na měnící se podmínky, přesouvání témat během dlouhodobé docházky účastníků do družiny, provedení evaluace činností a dosažených výsledků. Časová dotace při jednotlivých formách činností vychází z jejich zaměření a specifik.

V rámci jednotlivých celků pojímaných jako témata jsou činnosti ve školní družině plánovány v těchto úrovních:

- Průběžné působení vychovatelky na činnost účastníků vztahující se k danému tématu
- Řízená organizovaná činnost, která postupuje podle týdenní skladby zaměstnání
- Příležitostné akce soustředěné k určitému vybranému tématu.

Některé celky nemohou postihnout všechny tři úrovně, ale jen některou z nich. Zvláštní důraz je kladen na navozování situací, při kterých účastníci získávají bezprostřední smyslové a citové zážitky i zkušenosti z vlastní aktivity.

Evaluační plán

Evaluace znamená zjišťování případně vysvětlování dat charakterizujících pedagogický proces (jeho stav, kvalitu a fungování).

Vnitřní evaluační procesy probíhají na úrovni:

individuální – vychovatelka si sama průběžně hodnotí vlastní práci

týmové – kolektiv vychovatelek hodnotí svou vlastní činnost

vedení školy – výchovnou prací ve ŠD hodnotí vedení školy (hospitace, kontroly)

Evaluace práce ŠD a jejího ŠVP se zabývá

činností družiny jako specifického školského zařízení

prací jednotlivých oddělení družiny

působením činností a vychovatelek na jednotlivé účastníky

4. Formy vzdělávání

Odpočinkové činnosti – jsou to zejména klidové činnosti, ale i aktivní odpočinek, zařazují se nejčastěji po obědě k odstranění únavy po vyučování.

Rekreační činnosti – vytvářejí prostor pro regeneraci sil, odpočinek je zde aktivní s náročnějšími pohybovými prvky. Hry a spontánní činnosti mohou být rušnější.

Zájmové činnosti- slouží k rozvoji pohybových dovedností, poznání, k seberealizaci. Jsou zařazeny jako řízená kolektivní nebo individuální činnost, jako organizovaná nebo spontánní aktivita/ výtvarná, pracovní-technická, hudební, literární, přírodovědná, společensko – vědní/. Nedílnou součástí těchto činností je zaměření se na prevenci sociálně patologických jevů, na kulturní a historické souvislosti. Pravidelná činnost je dána týdenní skladbou zaměstnání.

Příprava na vyučování- zahrnuje okruh činností souvisejících s plněním školních povinností formou kolektivní nebo individuální činnosti.

Patří sem didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, jimiž rozšiřujeme poznatky, které účastník získal ve školním vyučování.

Příležitostné akce většinou překračují rámec jednoho oddělení /bruslení, cyklistika, návštěva výstav, aktivity k významným dnům a státním svátkům, podpora pořádání škol v přírodě, apod. /. Pravidelně se podílíme na akcích organizovaných školou - vánoční koncert, dopravní výchova, zdravotní výchova, environmentální výchova, zapojujeme se do sběru papíru, AL, elektro.. Připravujeme pro účastníky celou řadu soutěží, zúčastňujeme se soutěží připravovaných ostatními školními družinami. Spontánní aktivity jsou nedílnou součástí pobytu účastníků v ŠD,

Základní principy ve ŠD – hra a zážitek

Základním prostředkem práce v ŠD je hra, která využívá prvky zážitkové pedagogiky.

Zážitky účastníka hry:

utkává se s problémem, výzvou, překážkou, soupeřem nebo situací (individuální nebo týmový souboj)

nasazuje své síly – vytrvalost, schopnost, fantazii, intelekt

prožívá nejrůznější emoce – napětí, smutek, radost, vzrušení ze hry

Formální znaky hry:

vystoupení z běžného života do sféry představ a fantazie

uzavřenost a ohraničenost

možnost opakování hry jako celku nebo jejích jednotlivých částí

řád hry – jasně stanovená pravidla

rytmus a harmonie hry

napětí – nejistota a naděje

Výchova pomocí prožitků (tedy i při hrách)

přináší silné prožitky, které obsahují určitý stupeň rizika a dobrodružství

motivuje k sebevýchově pomocí zážitků

hra překonává jednotvárnost a stereotypy

pomáhá při hledání místa ve světě

pomáhá překonávat hranice fyzických i psychických možností účastníků hry

umožňuje získávat společné prožitky ve skupině

Požadavky pedagogiky volného času

požadavek pedagogického ovlivňování volného času – vychovatelka navozuje a motivuje činnosti

požadavek dobrovolnosti – všechny činnosti by měly být přiměřené věku účastníků, jejich momentálnímu stavu a účastníci by je měli vykonávat dobrovolně

požadavek zajímavosti a zájmovosti – činnosti by měly být atraktivní a pestré

požadavek aktivity – činnosti volíme tak, aby v nich mohly být přiměřeně úspěšní všichni účastníci

požadavek citlivosti a citovosti – všechny činnosti by měly přinášet účastníkům kladné emoce

požadavek prostoru k seberealizaci – účastník nachází a objevuje sám sebe, v oddělení si vytváří žádoucí sociální kontakty

5. Obsah vzdělání

Oblast **Člověk a jeho svět** se člení do dalších pěti okruhů:

1. Místo, kde žijeme

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
Poznávání nejbližšího okolí, orientace, poznávání ulic, památek, bezpečná cesta do školy, vycházky do okolí, poznávání a prohlubování znalostí o městě, návštěva knihovny, policie, seznamování s dopravními předpisy formou her, četba pohádek, pověstí.	Organizace školy, družiny, prostředí školy /estetika prostředí/, seznámení se školním řádem, nejkratší a bezpečná cesta do školy/ dopravní značky, přechody, orientace v místě, důležitá místa, návštěvy/knihovna, historické budovy/, besedy o městě, bezpečnost na cestě do školy, získání a uplatňování znalostí, vyprávění vlastních zážitků.	Seznámení s prostory, školy / školní družina, jídelna, tělocvična.../ dopravní soutěž, návštěva dopravního hřiště, tematické vycházky /městský úřad, Policie, /městský úřad, knihovna, Den Země, sběr odpadků, zapojování do soutěží.

2. Lidé kolem nás

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
Osvojování a dodržování základů společenského chování, budování kladného vztahu ke spolužákům, /naučit se naslouchat, prosadit se i ustoupit bez násilí a konfliktů/, kolektivní, míčové, stolní a společenské hry, vytváření dobrých kamarádských vztahů, dodržování řádu školní družiny a školní jídelny, moje práva a povinnosti.	Vhodné chování k druhým, úcta ke starším lidem, sebehodnocení, poznávání svých kamarádů formou námětových her, individuálních her, kvízů, vztah k handicapovaným dětem- vyprávění, sociální hry, pravidelná návštěva sportovního zařízení, spontánní rozhovory / modelové situace, správné řešení konfliktních situací.	Návštěva kulturních akcí, filmového představení, karneval, sportovní hry, turnaje spolupráce s Utilis / sdružení tělesně postižených/.

3. Lidé a čas

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Budování a dodržování správného režimu, vytváření pravidelných návyků, polední klid, četba pohádky, odpočinek na koberci, vycházky, využití volného času – volno-časové aktivity, orientace v čase – minulost, přítomnost, budoucnost,</p> <p>pozorování ročních období, členění roku na měsíce, dny.</p>	<p>Vyprávění o zásadách pravidelného denního režimu, rozlišování povinností a zábavy, /kreslení obrázků nejoblíbenějších činností, kalendáře, hodiny/ seznámení se s různými návyky svých kamarádů,</p> <p>porovnávání prostřednictvím knih, besed na různá témata /styly oblékání, bydlení dříve a dnes, technický pokrok,</p> <p>práce s přírodními materiály dle ročního období, lidové tradice – význam lidových zábav, výroba masek, lidové pranostiky, přísloví, koledy, pověry /četba, ilustrace/.</p>	<p>Pouštění draků, změna letního/zimního času, lidové tradice – vánoční jarmark, Měsíc knihy - výstava knih, návštěva knihovny, karneval, pálení čarodějnic,</p> <p>návštěva muzea, výstavy.</p>

4. Rozmanitost přírody

Pravidelná činnost	Pravidelná činnost	Příležitostná činnost
<p>Seznamování účastníků s rozmanitostí přírody, vytváření kladného vztahu k živé i neživé přírodě, ekologická výchova - třídění odpadu, šetření vodou.</p>	<p>Pozorování změn, určování, využití encyklopedií, výtvarné zpracování, pohádky s přírodní tematikou, využití přírodních materiálů – hlína, listy, výrobky z plodů, domácí mazlíčci, lesní zvěř, skupinové hry.</p>	<p>Beseda o domácích zvířatech, filmové představení, sběr papíru, třídění odpadu.</p>

5. Člověk a jeho zdraví

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
Základní hygienické návyky, sebeobsluha, pořádek, tělovýchovné chvílky, využití sportovního náradí, pohybové hry, základy společenského chování -zdravení, požádání, poděkování, oslovení.	Lidské tělo a nemoci, zdravá výživa, poučení o úrazech a jejich předcházení, ošetření drobných poranění, důležitá telefonní čísla, zdravá rodina – civilizační choroby, otužování, námětové hry, křížovky, doplňovačky, rozvoj jemné motoriky.	Sportovní soutěž, soutěž se zdravotní tematikou, beseda o zdravém životním stylu.

Při strukturování aktivit vzdělávacího programu můžeme také vycházet ze čtyř základních pilířů učení:

Učit se znát

Učit se jak na to

Učit se žít společně

Učit se být

6. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Účastníkům se SVP je podle stupně a charakteru jejich postižení nebo znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná pozornost – zvýšená motivace, individuální pomoc, ocenění menších úspěchů a pokroků v práci. Účastníci se zdravotním postižením mají právo užívat speciální didaktické a kompenzační pomůcky. Důležitá je spolupráce s kolegy, s rodiči i školským poradenským zařízením.

Dle aktuálních možností a podmínek školy lze při výchovných činnostech ve ŠD rozvíjet talent mimořádně nadaných účastníků (zadávání rozšiřujících a doplňujících úkolů, individuální přístup).

7. Podmínky pro přijímání účastníků, podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

Činnost ŠD je určena pro žáky prvního stupně. O přijetí k zájmovému vzdělávání rozhoduje ředitel. Podmínkou přijetí je řádně vyplněná přihláška a souhlas zákonných zástupců s ujednanými podmínkami uvedenými na přihlášce. Povinnou součástí je i písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka ze ŠD. Žádost o mimořádné uvolnění účastníka je možno pouze předem a písemně.

Ukončení vzdělávání je vždy na konci příslušného školního roku. Předčasné ukončení docházky je možné na základě písemné žádosti ZZ. Účastník může být vyloučen ze ŠD po dohodě s vedením školy a rodiči.

Kritéria přijetí:

- přednostní přijímání žáků prvních tříd, dále žáci druhých tříd a do naplnění kapacity ŠD žáci třetích tříd.
- počet přijatých účastníků se koriguje podle počtu přijatých účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami
- termín odevzdání přihlášky je 31. květen (na pozdě dodané přihlášky nemusí být brán zřetel)
- při větším počtu přihlášek než je kapacita ŠD je rozhodující datum odevzdání přihlášky, popřípadě datum narození dítěte.

8. Materiální podmínky

K nezbytným požadavkům na prostředí pro volný čas patří:

- bezpečnost, snadné udržování pořádku a čistoty
- řádné osvětlení, dostatek prostoru
- přiměřený, čistý a na údržbu nenáročný nábytek, odpovídající věku účastníků

Tuto oblast zahrnuje vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání žáků a mladistvých.

Prostory naší ŠD jsou umístěny v I. patře pavilonu F školy a jedna ŠD je umístěna ve třídě na I.stupni. Jedna třída je trvale zařízena pro účely ŠD, je zde umístěna interaktivní tabule, dalších pět oddělení je v kmenových třídách.

ŠD také využívá tělocvičny, školní hřiště, ateliér, hřiště s průlezkami.

ŠD má též k dispozici sportovní náčiní, potřeby pro činnosti výtvarné, pracovní, hudební, odpočinkové a další.

9. Personální podmínky

Předpoklady pro výkon činnosti vychovatelek a jejich další vzdělávání upravuje zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících.

Práce vychovatelky zahrnuje přímé výchovné působení, určené nařízením vlády č. 75/2005Sb., v rozsahu 28-30 hodin týdně a nepřímou výchovnou činnost, a to tak, aby bylo naplněno 40 hodin týdenního pracovního úvazku vychovatelky.

V naší ŠD máme plně kvalifikované vychovatelky s požadovaným vzděláním. Počet vychovatelek je vždy stanoven počtem oddělení ve ŠD.

10. Ekonomické podmínky

V naší ŠD činí měsíční poplatek na provoz 100,- Kč. Platí se formou bankovního převodu na účet školy. Termín úhrady je vždy k 15 dni. O snížení nebo prominutí úplaty, zejména

v případě účastníků se sociálním znevýhodněním, rozhoduje na základě žádosti zákonných zástupců účastníka ředitel školy. Pokud za účastníka není úplata uhrazena, vychovatelka školní družiny uvědomí ředitele školy. Pokud je účastník odhlášen nebo vyloučen z ŠD, platba je ve stejné výši, i když účastník ukončí docházku dnem prvního v měsíci. Během letních prázdnin se poplatek za ŠD neplatí.

12. Stanovení podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví

- Podmínky pro hygienické a bezpečné působení ŠD:
- vhodná struktura režimu účastníků ve ŠD
- vhodný stravovací a pitný režim
- zdravé prostředí užívaných prostorů ŠD
- ochrana účastníků před úrazy
- výrazné označení všech nebezpečných předmětů a částí využívaných prostorů
- dostupnost prostředků první pomoci
- vychovatelka J.Kabelková je zdravotníkem pro ŠD

Psychosociální podmínky:

- ◆ klidné prostředí a příznivé sociální klima
- ◆ respekt k potřebám jedince a jeho problémům
- ◆ věková přiměřenost a motivující hodnocení
- ◆ ochrana účastníků před šikanou, násilím.....
- ◆ vytváření podmínek pro spoluúčast účastníků na životě školy a ŠD
- ◆ včasná informovanost účastníků i rodičů o činnosti ŠD
- ◆ poučení účastníků o BOZ prostřednictvím vychovatelek

Ve školním roce 2019/2020 je ZŠ Břeclav, Slovácká 40, příspěvková organizace, zapojena do pokusného ověřování programu **Sportuj zdravě**. Pokusné ověřování vyhlásilo MŠMT a organizuje ho Národní ústav pro vzdělávání.

Pokusné ověřování má za cíl motivovat žáky 1. – 3. ročníků ZŠ k pohybu a ověřit možnosti začlenění těchto činností do režimu školní družiny.

Pokusné ověřování bude probíhat v rámci školní družiny a bude organizováno 1x týdně pro skupiny účastníků 1. ročníku, 2. ročníku a 3. ročníku. Pohybové aktivity budou probíhat podle plánu školní družiny.

Informace o organizaci a průběhu pokusného ověřování budou průběžně uveřejňovány na webových stránkách školy.